

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 672 -691)

- (ΚΡ.) Ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἥδε συμμάχου δορὸς
τροπᾶς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σῶζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἶπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσονες καλοίμεθ' ἄν. 680
- ΧΟ. Ἕμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.
- ΑΙ. Πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
πάντων ὅσ' ἐστὶ χρημάτων ὑπέρτατον·
Ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
οὔτ' ἂν δυναίμην μήτ' ἐπισταίμην λέγειν·
γένοιτο μεντὰν χᾶτέρῳ καλῶς ἔχον.
Σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν ὅσα
λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει·
τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690
λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψη κλύων.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **672-680** (Ἄναρχίας δὲ μείζον ... καλοίμεθ' ἄν).

Μονάδες 30

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Με βάση τα δεδομένα του πρωτότυπου κειμένου, πώς τοποθετούνται ο Χορός, ο Αίμονας και ο "δημότης" απέναντι στο υπέρτατο για τον Κρέοντα αίτημα της πειθαρχίας;

Μονάδες 10

2. Με αφορμή τους στίχους 678-680 να εξηγήσετε γιατί ο Κρέων θεωρεί τόσο βαρύ γι'αυτόν να ηττηθεί από μια γυναίκα;

Μονάδες 10

3. Να συγκρίνετε τη στάση που παίρνει ο Χορός απέναντι στον Κρέοντα:

α. στους στίχους 681-682 από το πρωτότυπο και

β. στους στίχους 207-216 από το μεταφρασμένο που ακολουθεί.

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 207-216)

(ΚΡ.) Αυτή 'ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω **207**
εγώ περισσότερο τους άδικους από τους δίκαιους.

Νεκρό και ζωντανό το ίδιο θα τιμήσω
αυτόν που με της πόλης τα νερά πηγαίνει.

ΧΟ. Ό,τι σ' αρέσει, Κρέοντα, να κάνεις,
γι' αυτόν που δυστροπεί, γι' αυτόν που πειθαρχεί στην πόλη.
Είναι δικαίωμά σου να κάνεις χρήση νόμου, όπου θες,
για πεθαμένους· ακόμη και για μας τους ζωντανούς.

ΚΡ. Εγγυητές τώρα να γίνετε των λόγων μου.

ΧΟ. Βάλε να φορτωθεί το βάρος νεότερος κανείς. **216**

Μονάδες 10

4. Ποιο το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο αρχαίο ελληνικό δράμα:

επεισόδια, στάσιμο, μύθος, ήθος, διάνοια.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἀναρχίας, ἀναστάτους, τροπάς, κεκλέμμεθα, φύουσιν.

Μονάδες 10

6. Να γράψετε τον τύπο που σας ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ἀνδρός: γενική πληθυντικού

πάντων: δοτική ενικού

ἐκπεσεῖν: απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή

καλοῖμεθα: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

λέγεις: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου β' στην ίδια φωνή.

Μονάδες 10

7. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις παρακάτω λέξεις:

ἀναστάτους, χρόνῳ, λέγειν (στ. 682), ἀνθρώποις, ὀρθῶς.

Μονάδες 10